

Viêm gan C ➤ 4. Hệ thống y tế

4.1 Hệ thống y tế tại Úc

4.2 Vai trò của các nhân viên y tế trong việc điều trị viêm gan C

4.3 Việc mắc bệnh viêm gan C có ảnh hưởng tình trạng di trú của tôi hay không?

4.1 Hệ thống y tế tại Úc

Hệ thống y tế được miêu tả gồm nhiều dịch vụ, cơ quan và nhân viên trong mọi lĩnh vực chăm sóc y tế. Hệ thống này bao gồm bác sĩ gia đình, y tá, bác sĩ chuyên khoa, bệnh viện, nhân viên xã hội, thông dịch viên và các dịch vụ y tế khác.

Việc tìm kiếm những thông tin và dịch vụ bạn cần có lẽ là một việc làm quá sức, nhất là khi bạn không được khỏe hoặc tiếng Anh của bạn hạn chế. Vì mắc bệnh viêm gan C, bạn sẽ **có thể** cần phải xử dụng một vài dịch vụ y tế mà có thể trước đó bạn chưa từng bao giờ xử dụng qua. Điều quan trọng là bạn biết được dịch vụ y tế nào có sẵn, và làm cách nào liên lạc với họ.

Bác sĩ, y tá hoặc nhân viên y tế hiểu rõ hệ thống y tế làm việc như thế nào. Họ có thể nói cho bạn biết bệnh viện, trung tâm y tế và các dịch vụ y tế nào ở vùng bạn đang sống.

4.2 Vai trò của các nhân viên y tế trong việc điều trị viêm gan C

Bác sĩ gia đình (GP)

Tại Úc, đa số người dân gặp bác sĩ gia đình khi sức khỏe có vấn đề. Khi gặp bác sĩ gia đình, bạn nên hỏi về những thông tin liên quan đến viêm gan C và việc điều trị.

Bác sĩ gia đình có thể cho thuốc và theo dõi việc điều trị cho người mới bị viêm gan C với sự tham khảo của các bác sĩ chuyên khoa. Phần lớn người bệnh có thể được điều trị từ bác sĩ gia đình. Tuy nhiên, những ai có gan bị tổn hại nghiêm trọng, các căn bệnh về gan, các căn bệnh hiểm nghèo hoặc trước đây đã từng điều trị viêm gan C sẽ được giới thiệu đến trung tâm đặc trị gan hoặc bác sĩ chuyên khoa về gan để điều trị.

Bạn có thể chọn bác sĩ gia đình nói cùng ngôn ngữ với bạn hoặc bác sĩ gần nơi bạn sống hoặc làm việc, như vậy sẽ rất ích lợi khi bạn điều trị.

Nếu bác sĩ gia đình áp dụng *bulk bill*, bạn không phải trả tiền khám bởi vì thẻ Medicare sẽ trả cho bạn. Nếu bác sĩ gia đình không áp dụng *bulk bill*, bạn trả tiền khám trước rồi sau đó xin bồi hoàn một phần phí tổn bằng thẻ Medicare

Trung tâm đặc trị gan

Trung tâm đặc trị gan là một bộ phận của bệnh viện chuyên cung cấp việc điều trị và trợ giúp cho những người nhiễm viêm gan siêu vi bị xơ gan (tổn hại), trước đây đã từng được điều trị viêm gan C hoặc có các vấn đề về sức khỏe khác.

Trong thành phố hoặc ngoại thành đều có các trung tâm điều trị gan. Bạn có thể tự mình liên lạc với trung tâm để xin hẹn, nhưng để gặp được bác sĩ, bạn cần phải có sự giới thiệu của bác sĩ gia đình.

Bác sĩ chuyên khoa

Bác sĩ chuyên khoa là bác sĩ được đào tạo về một ngành y tế riêng biệt. Đối với viêm gan C thì có bác sĩ chuyên khoa về gan. Một số các bác sĩ chuyên khoa này làm việc trong trung tâm điều trị gan, số còn lại thì làm tại phòng mạch riêng. Để gặp bác sĩ chuyên khoa, bạn phải có **thư giới thiệu** của bác sĩ gia đình và đăng ký cuộc hẹn.

Bác sĩ chuyên khoa tại trung tâm điều trị gan sẽ áp dụng *bulk bill* (thanh toán bằng thẻ Medicare), vì vậy bạn không phải trả tiền khám.

Phần lớn các bác sĩ chuyên khoa ở phòng mạch tư không áp dụng *bulk bill*. Một vài bác sĩ chuyên khoa áp dụng *bulk bill* đối với bệnh nhân có thẻ Chiết giảm y tế (Health Care).

Bác sĩ chuyên khoa thực tập

Bác sĩ chuyên khoa thực tập là một bác sĩ đang thực tập chuyên sâu để trở thành một bác sĩ chuyên khoa. Đôi khi, bạn có thể gặp một bác sĩ chuyên khoa thực tập thay vì bác sĩ chuyên khoa khi bạn đến trung tâm điều trị gan. Bác sĩ chuyên khoa thực tập làm việc dưới sự giám sát của bác sĩ chuyên khoa.

Y tá

Vai trò của người y tá đa dạng tại các trung tâm đặc trị gan. Tại một số trung tâm họ sẽ cung cấp cho bạn những thông tin về bệnh viêm gan C, giải thích việc điều trị và giúp bạn đối phó với các phản ứng phụ. Tại các trung tâm khác, y tá có thể thực hiện việc kiểm tra đầu tiên cho bạn, tiến hành xét nghiệm máu hoặc siêu âm gan.

Thông ngôn viên

Thông ngôn viên y tế có thể hiện diện tại các cuộc hẹn của bạn với bác sĩ, y tá hoặc những chuyên viên y tế đang phụ trách về bạn.

Nhiệm vụ của thông ngôn viên là dịch tất cả những gì mà bạn hoặc nhân viên y tế nói với nhau.

Hãy nói với nhân viên tiếp tân tại phòng khám rằng bạn cần thông ngôn viên khi bạn đặt cuộc hẹn.

Thông ngôn viên không được đóng góp gì vào cuộc trao đổi dưới bất cứ hình thức nào. Khi được thông ngôn, bạn có thể:

- hiểu được tất cả những gì người khác nói với bạn
- tin chắc mọi người đều hiểu tất cả những gì bạn nói
- hỏi và được trả lời
- hiểu và đồng ý làm xét nghiệm hoặc điều trị

Nhiều người không muốn có thông ngôn viên nhất là khi nói đến các vấn đề riêng tư hoặc những vấn đề tế nhị về sức khỏe. Bạn có thể lo ngại thông ngôn viên là người quen trong cộng đồng của mình hoặc thậm chí là bạn của mình mà trước đây không biết bạn mắc viêm gan C. Như các nhân viên y tế khác, thông ngôn viên **phải** bảo vệ sự riêng tư của bạn.

Hãy cố gắng tránh không dùng những người không phải là thông ngôn viên chuyên nghiệp - họ có thể không nhận ra được sự quan trọng của việc bảo mật và có lẽ họ cũng không được đào tạo để dịch đúng các thông tin (đặc biệt là các thông tin y tế). Bạn có thể nhờ một người bạn hoặc một người thân có mặt với bạn trong buổi khám bệnh. Tuy nhiên, bạn bè và thân nhân không nên thông dịch cho bạn.

Tại Úc, bất cứ nơi nào cũng có thông ngôn viên qua điện thoại. Cuộc nói chuyện giữa bạn, nhân viên y tế và thông ngôn viên chuyên nghiệp sẽ được nối với nhau trên điện thoại. Dịch vụ này được gọi là TIS (Dịch vụ thông ngôn trên điện thoại) và bạn có thể sử dụng dịch vụ này bằng cách gọi 131 4 50. Dịch vụ miễn phí và không cần phải đăng ký trước.

Nhân viên xã hội và nhân viên tư vấn

Có được sự hỗ trợ từ bạn bè, thân nhân và người phối ngẫu là quan trọng, nhưng đôi khi bạn có thể muốn chia sẻ tâm sự với những người hiểu biết việc nhiễm viêm gan C. Nhiều dịch vụ như các hội đồng nghiên cứu viêm gan, bệnh viện và trung tâm điều trị gan có các nhân viên tư vấn và nhân viên xã hội để bạn có thể trao đổi với họ về viêm gan C.

Đến gặp một nhân viên tư vấn hoặc nhân viên xã hội không có nghĩa là bạn không thể đương đầu với cuộc sống. Thay vào đó, tư vấn cho bạn cơ hội để trao đổi về những cảm giác của bạn và tìm ra giải đáp cho một số thử thách bạn có thể gặp phải. Chính bạn là người quyết định bạn có cần tư vấn hay không.

Nhân viên tư vấn hoặc nhân viên xã hội có thể:

- giúp bạn tìm những dịch vụ thích hợp;
- hỗ trợ tình cảm
- giúp bạn quyết định ai sẽ là người để bạn tiết lộ kết quả chẩn đoán
- đi với bạn tới một số điểm hẹn
- giải thích những việc bạn không hiểu

Cố vấn dinh dưỡng

Cố vấn dinh dưỡng cho bạn lời khuyên về thực phẩm và vấn đề dinh dưỡng. Họ đề nghị các chế độ dinh dưỡng tùy theo nhu cầu khác nhau của mỗi người (thí dụ tiểu đường, sụt cân, lên cân, vấn đề về tim mạch, dị ứng, rối loạn tiêu hóa, mỡ trong máu cao), và việc này có thể giúp ích cho người mắc viêm gan C mãn tính sống khỏe mạnh.

Hãy nhớ:

Trách nhiệm của nhân viên y tế là làm sao cho bạn có thể hiểu được các thông tin mà họ cung cấp. Nếu có điều gì bạn không hiểu, hãy yêu cầu họ lặp lại hoặc yêu cầu có thông dịch viên.

Trách nhiệm của bạn là nói cho bác sĩ của bạn biết về bất cứ một vấn đề sức khỏe nào trong quá khứ hoặc hiện tại cũng như bất cứ loại thuốc nào bạn đang dùng – bao gồm thuốc dân tộc, châm cứu, liệu pháp vi lượng đồng căn, dược thảo, sinh tố và chế độ ăn uống bổ sung.

Nếu bạn không thể đến đúng hẹn, hãy báo cho nhân viên y tế của mình, nhất là bác sĩ chuyên khoa về gan biết càng sớm càng tốt.

4.3 Việc mắc bệnh viêm gan C có ảnh hưởng tình trạng di trú của tôi hay không?

Mắc bệnh viêm gan C **có thể sẽ** không ảnh hưởng tình trạng di trú của bạn tại Úc. Tuy nhiên, tất cả những người xin vào diện thường trú cần phải đáp ứng các yêu cầu về sức khỏe. Việc này bao gồm xét nghiệm HIV và chụp X quang ngực. Những luật lệ quy định về việc trở thành trường trú nhân thì phức tạp. Điều quan trọng là nên xin lời khuyên của chuyên viên di trú chuyên nghiệp hơn là dựa vào gia đình và bạn bè.